

Číslo: 9463-5000/2019
Bratislava: 19. 06. 2019

Metodické usmernenie

Elektronickou poštou z 11. 06. 2019 ste sa obrátili na Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“) so žiadosťou o usmernenie k aplikácii zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“).

Vo svojej žiadosti žiadate o informáciu, aké konania možno hodnotiť ako „závažné porušenie profesijných povinností“ v nadväznosti na ustanovenie § 32 ods. 1 písm. h) zákona o verejnom obstarávaní. Taktiež žiadame o informáciu, či sa za „závažné porušenie profesijných povinností“ považuje aj právoplatné uloženie sankcie za spáchaný správny delikt na úseku verejného zdravotníctva podľa § 57 ods. 37 zákona č. 355/2007 Z. z. v platnom znení, a to za situácie ak sa verejné obstarávanie vykonáva vo vzťahu k činnosti pri ktorej bol správny delikt spáchaný.

V predmetnej veci Vám poskytujeme nasledovné metodické usmernenie.

Podľa § 147 písm. h) zákona o verejnom obstarávaní úrad usmerňuje metodicky účastníkov procesu verejného obstarávania. Úrad v rámci metodického usmerňovania **nepreberá kompetencie jednotlivých verejných obstarávateľov alebo obstarávateľov pri realizácii konkrétnych verejných obstarávaní**, resp. nenahrádza oprávnenia a povinnosti, ktoré im z tohto postavenia vyplývajú pri uskutočňovaní verejného obstarávania. Ak by úrad v rámci metodického usmerňovania „odporúčal“ účastníkom procesu verejného obstarávania vykonať určitý úkon, takýmto usmernením by sa mohol dostať do kolízie so svojimi kompetenciami vykonávať dohľad nad verejným obstarávaním. **Uvedená činnosť by kolidovala s dohľadovou právomocou úradu, ktorý by v prípade nahrádzania rozhodnutí verejných obstarávateľov v podstate kontroloval sám seba.**

Nakoľko konkrétne posúdenie spáchania určitého deliktu hospodárskeho subjektu vo vzťahu s podmienkou deklarovanou v § 32 ods. 1 písm. h) zákona o verejnom obstarávaní presahuje rámec kompetenčnej pôsobnosti odboru metodiky poskytujeme Vám k predmetnej problematike vyjadrenie vo všeobecnej rovine.

Podľa § 32 ods. 1 písm. h) zákona o verejnom obstarávaní verejného obstarávania sa môže zúčastniť len ten, kto spĺňa tieto podmienky účasti týkajúce sa osobného postavenia: nedopustil sa v predchádzajúcich troch rokoch od vyhlásenia alebo preukázateľného začatia verejného obstarávania závažného porušenia profesijných povinností, ktoré dokáže verejný obstarávateľ a obstarávateľ preukázať

Dôkazné bremeno preukazovania skutočnosti vyhodnotenia podmienok účasti týkajúcich osobného postavenia, zakotvených v ustanoveniach § 32 ods. 1 písm. g) a h) zákona o verejnom obstarávaní, je na verejnom obstarávateľovi/obstarávateľovi a nevyžaduje

sa, aby záujemca, resp. uchádzač preukazoval opak, t. j. predkladal osobitné prehlásenie, že dané podmienky spĺňa.

V ustanovení § 32 ods. 1 písm. h) zákona o verejnom obstarávaní ide o kumulatívne naplnenie podmienky porušenia povinností v predchádzajúcich troch rokoch od začatia verejného obstarávania a za toto porušenie musí byť zo strany verejného obstarávateľa preukázané. Zákon explicitne neuvádza ani definičné vymedzenie pojmu profesijné povinnosti ani neuvádza príklady, ktoré možno pod takéto porušenie subsumovať. Z pojmu profesijná povinnosť možno vyvodit', že ide o porušenie povinností, ktoré sa viažu k určitému povolaniu/profesii, napr. stavovské predpisy profesijných komôr.

Pri vyššie uvedenej podmienke účasti však treba brať do úvahy aj skutočnosť, že nie každé porušenie povinností, musí napĺňať atribúty závažnosti. Z uvedeného dôvodu je potrebné, každé zistené porušenie predmetných povinností, hodnotiť individuálne ad hoc aj z hľadiska posúdenia a vyhodnotenia daného kritéria. K problematike skúmania závažného porušenia povinností vyplývajúcich z osobitných právnych predpisov sa vyjadrila Rada úradu v rozhodnutí č. 1838-9000/2014-KR/10 z 3. 4. 2014¹ zverejnenom na webom sídle úradu (Pozn. predmetné rozhodnutie bolo vydané k právnemu stavu podľa predchádzajúceho zákona o verejnom obstarávaní, avšak predmetná interpretácia podľa nášho názoru je i naďalej aktuálna).

Zákon o verejnom obstarávaní umožňuje hospodárskemu subjektu, ktorý sa dopustil závažného porušenia povinností tzv. „samoočistenie“ podľa § 40 ods. 8 zákona o verejnom obstarávaní.

Podľa § 40 ods. 8 zákona o verejnom obstarávaní záujemca alebo uchádzač, ktorý nespĺňa podmienky účasti osobného postavenia podľa § 32 ods. 1 písm. a), g) a h) alebo sa na neho vzťahuje dôvod na vylúčenie podľa odseku 6 písm. c) až g) a odseku 7, je oprávnený verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi **preukázať, že prijal dostatočné opatrenia na vykonanie nápravy**. Opatreniami na vykonanie nápravy musí záujemca alebo uchádzač preukázať, že zaplatil alebo sa zaviazal zaplatiť náhradu týkajúcu sa akejkoľvek škody, napravil pochybenie, dostatočne objasnil sporné skutočnosti a okolnosti, a to aktívnou spoluprácou s príslušnými orgánmi, a že prijal konkrétne technické, organizačné a personálne opatrenia, ktoré sú určené na to, aby sa zabránilo budúcim pochybeniam, priestupkom, správny deliktom alebo trestným činom.

Podľa § 40 ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ a obstarávateľ posúdia opatrenia na vykonanie nápravy podľa odseku 8 druhej vety predložené záujemcom alebo uchádzačom, pričom zohľadnia závažnosť pochybenia a jeho konkrétne okolnosti. Ak opatrenia na vykonanie nápravy predložené záujemcom alebo uchádzačom považuje verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ za nedostatočné, vylúči záujemcu alebo uchádzača z verejného obstarávania.

Uplatnenie tohto inštitútu je možné realizovať prostredníctvom predloženia príslušných informácií priamo v žiadosti o účasť/ponuke alebo vyplnením jednotného európskeho dokumentu.

¹ <http://www.uvo.gov.sk/legislativametodika-dohlad/rada-uradu/odvolania/prehľad-rozhodnuti-podla-zakona-c-252006-z-z-509.html?page=3&limit=20&sort=&sort-dir=ASC&ext=0&kontrolovany=&predmetZakazky=&voCislo=&napadnuteRozhodnutie=&fileName=&text=>

Pre úplnosť dodávame, že v Jednotnom európskom dokumente (JED) v časti III. *Dôvody na vylúčenie, časť C: Dôvody týkajúce sa konkurzu, konfliktu záujmov alebo odborného pochybenia* má samotný hospodársky subjekt vyplniť, či sa dopustil závažného odborného pochybenia“ a ak áno, má uviesť, či prijal opatrenia na tzv. „samoočistenie“ a opísať prijaté opatrenia.

S pozdravom

Mgr. Jaroslav Lexa
riaditeľ